

Mi az ISRC kód, és hogy működik?

A lemezkiadások jogosításánál az Artisjus a jövőben kötelezően bekéri a kiadóktól az albumon szereplő egyes hangfelvételek ISRC kódját. De miért kell az ISRC és mire való? Hogyan juthatunk hozzá? Kinek kell intéznie? Egy újabb elintéznivaló?

Nem bonyolult és egyáltalán nem időigényes feladatról van szó. Sőt: a digitális zenei szolgáltatásoknál a jogtulajdonos (kiadó, szerző és előadó) ISRC nélkül nem is tud bevételhez jutni.

Mi ez a kód és mire jó?

A zeneiparban már korábban sem voltak határok, de ha lehet, az elmúlt években és különösen az online/internet fejlődés okán ezek a határok végleg eltűntek. Óriási zenei repertoárokat tesznek elérhetővé a digitális zenei szolgáltatók (pl. iTunes, Deezer, Spotify, Google), és az ezekhez kapcsolódó pénzmozgás csak automatizált adatfeldolgozással kezelhető. Az azonosítást nagyban megkönnyíti és ily módon a hibalehetőséget csökkenti, ha a szerzeményeket, illetve a szerzemények egy konkrét hangfelvételét kódokkal jelöljük. Ez a számsor azonosítja a felvételt a rádiós, televíziós, online felhasználások során, tehát ennek segítségével tudja Ön is és a jogvédő irodák is nyomon követni annak forgalmait. Nem véletlen, hogy a nagy online zeneáruházakba már nem is lehet ISRC kód megléte nélkül zenéket feltölteni.

Ahogy egy személyt egyedileg beazonosít a személyi igazolvány száma, TAJ száma, vagy egy könyvet az ISBN-száma, ugyanúgy a zenei felvételeknek is szüksége van egy egyedi azonosítóra.

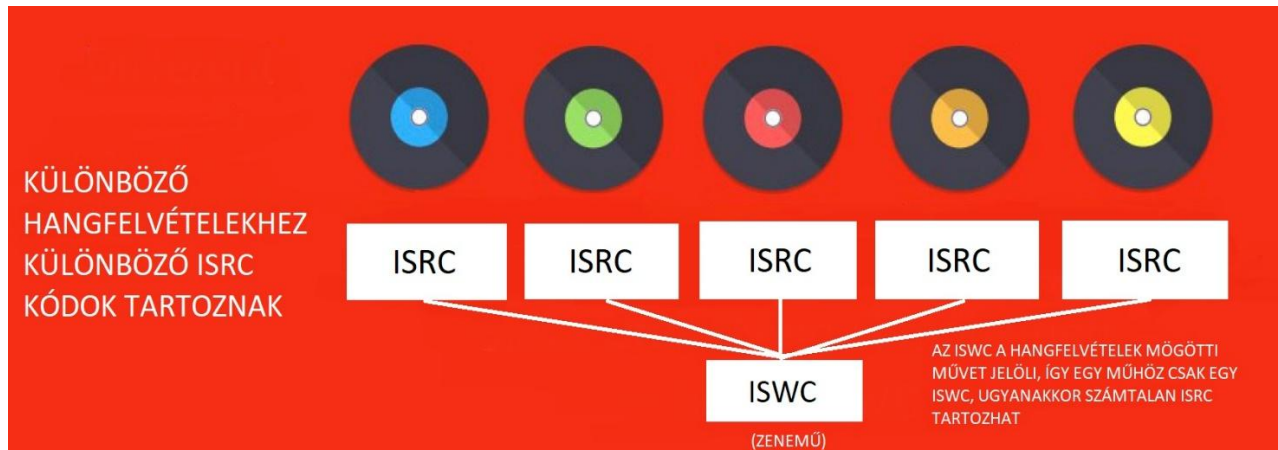
Mi az ISRC és mi az ISWC?

ISWC: International Standard Musical Work Code. Ez az azonosító a zenei szerzeményt azonosítja (tehát pl. Koncz Tibor-Szenes Iván: Add már uram az esőt!), és az Artisjus automatikusan kiosztja minden új, hozzá bejelentett zeneműre.

ISRC: International Standard Recording Code. Ez az azonosító egy szerzeményről készült **egy konkrét hangfelvételt** azonosít (tehát pl. az Add már uram az esőt! c. dal 1972-ben, Kovács Kati által énekelt, a Juventus együttes által kísért, a Magyar Hanglemezgyártó Vállalat stúdiójában rögzített felvételét.) Ezt a kódot az elkészült hangfelvétel jogtulajdonosa (általában: kiadója) maga osztja ki a felvételnek.

Mivel egy dalról több felvétel is készülhet, egy ISWC-kódhoz több ISRC is tartozhat! (Pl. az Add már uram az esőt! c. dalt Palya Bea is felénekelte 2010-ben. Azonos a szerzemény, ezért azonos az ISWC kód – de eltérő a felvétel, ezért más az ISRC kód.)

Az könnyebb érthetőség kedvéért az alábbiakban egy képen ábrázoljuk az ISWC és ISRC összefüggéseket:

Honnan kell kérni ISRC-kódot?

Az ISRC kódot – nemzetközi szabvány lévén – egy nemzetközi szervezettől kell igényelni a hangfelvétel jogtulajdonosának. Ez a nemzetközi szervezet az IFPI (International Federation of the Phonographic Industry), azaz a hangfelvétel-kiadók nemzetközi szövetsége.

Ki a hangfelvétel jogtulajdonosa?

A zeneszerző, szövegíró, énekes és hangszeres zenész mellett a szerzői jog külön jogokat biztosít a „hangfelvétel-előállító” számára is. Ez a bizonyos hangfelvétel-előállító lehet magánszemély vagy jogi személy is, és az is irreleváns, hogy valaki csak egyszer foglalkozik zenekiadással vagy többször. Mindenki hangfelvétel-előállítónak számít, aki valamilyen (pl. zenei) hangok felvételét elkészítteti, tehát megszervezi és kifizeti a stúdiófelvételt.

Ez a szereplő, a hangfelvétel-előállító lehet egy kiadó, de sokszor az is előfordul, hogy a zenész / zenekar saját maga szervezi és fizeti a stúdiómunkálatokat, ilyenkor ő(k) lesz(nek) előállítók, azaz a hangfelvétel jogtulajdonosai.

A hangfelvétel eredeti előállítója később szerződésben tovább ruházhatja ezt a jogtulajdont másra, pl. egy lemezkiadóra. FONTOS: az ISRC kódot annak kell kérnie, aki az adott felvétel jogtulajdonosa!

Hogyan kell ISRC-kódot adni saját felvételeinkre?

Fontos megjegyezni, hogy ISRC kódot hangfelvételekre és/ vagy olyan audiovizuális felvételekre lehet igényelni, majd kiosztani, amely tartalmaz egy egyedi hangfelvételt.

Az IFPI az igénylésre egy ún. kódtartományt küld. Innentől a hangfelvétel jogtulajdonosának (pl.: kiadó, szerző- aki a hangfelvétel útját egyengeti) feladata, hogy az egyes szerzemények konkrét hangfelvételeihez kódokat osszon ki az IFPI által megadott kódtartományon belül.

Lássuk példával: ISRC-kód online igénylése után ezt a levelet kapjuk az IFPI-től.

„You are allocated:

HU-K40 for audio and music video production

Country Code: HU

Registrant Code: K40”

Ez azonban csak a kód eleje. Ezután az éppen aktuális évszám következik (ha a kiadás a regisztráció évét követő évben történik, akkor a kiadás évével kell kiosztani a sorszámokat), majd utána 5 számjegyben az egyes dal-felvételek egyedi azonosítója. Pl. 2025-ös évben így néz ki:

HU-K40-25-00001
 HU-K40-25-00002
 HU-K40-25-00003
 HU-K40-25-00004
 HU-K40-25-00005

A következő évbe lépbe értelemszerűen az évszámot, az adott aktuális évre változtatjuk, majd a sorszámozást ismét az 1-es számtól kezdjük. Pl. a 2026-os évben így néz ki.

HU-K40-26-00001
 HU-K40-26-00002
 HU-K40-26-00003
 HU-K40-26-00004
 HU-K40-26-00005

Az ISRC kód szintaktikailag tehát így áll össze:

Országkód (2 karakter)	Regisztráló kódja (3 karakter)	Az adott év utolsó 2 számjegye	Hangfelvétel kiosztott kódja (5 számjegy)
HU	K40	26	00015

Nagyon fontos, hogy egyszer kiosztott ISRC-t más hang vagy zenei videofelvételre már nem oszthatjuk ki! Legalább ugyanilyen fontos, hogy a jövőben egy adott szerzemény egy konkrét kiadásának (hangfelvételének) azonosítására mindig ugyanazt a kódot használjuk, ezért a kiosztott kódok nyilvántartása és a jövőre nézve történő megőrzése elengedhetetlen. Elengedhetetlen, mert ha azt később az online zeneáruházakba fel szeretné tölteni, akkor ott is ezeket a kódokat kell megadni, ellenkező esetben az azonosítás ismét nem lesz egyszerű. Éppen ezért mindenképp javasoljuk egy ISRC nyilvántartás (akár csak egy szimpla excel táblában) kialakítását.

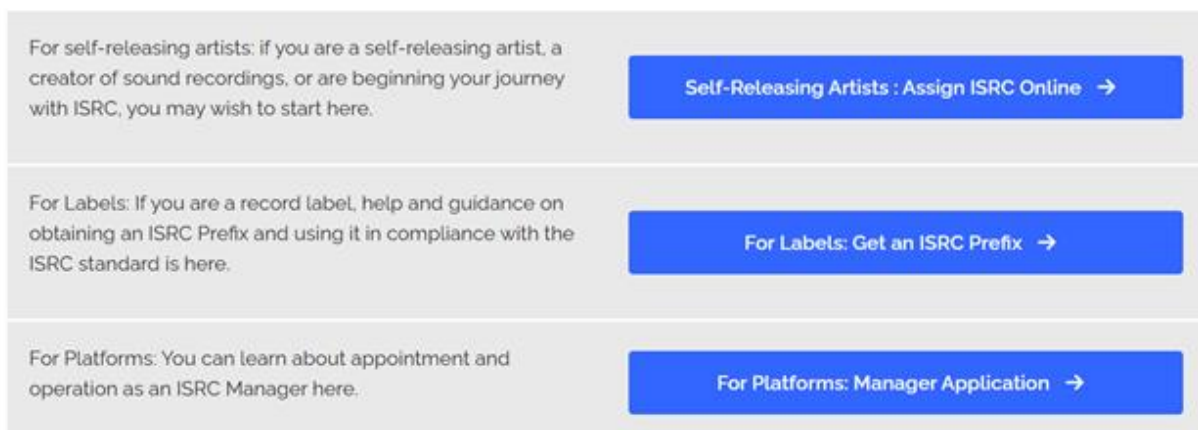
A kiosztott kódokat tehát nem kell sehova visszaküldeni, de a megőrzése és visszakövethetősége elengedhetetlen.

Mi tehát a teendő?

Mint ahogy arról már az előzőekben esett szó, az ISRC-kódot az IFPI, a lemezkiadók nemzetközi szövetsége ad minden hangfelvétel előállítónak. Közvetlenül kell igényelni az IFPI hivatalos, angol nyelvű honlapján keresztül. Az ISRC tartomány igényléshez először is, erre a linkre kell navigálni:

<https://isrc.ifpi.org>

A felület nyitó oldalán az alábbi három opció található:

The screenshot shows a user interface with three distinct sections, each with a text description and a blue button with a right-pointing arrow:

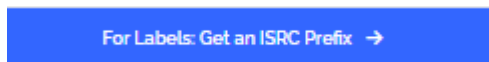
- For self-releasing artists:** if you are a self-releasing artist, a creator of sound recordings, or are beginning your journey with ISRC, you may wish to start here. Button: **Self-Releasing Artists : Assign ISRC Online →**
- For Labels:** If you are a record label, help and guidance on obtaining an ISRC Prefix and using it in compliance with the ISRC standard is here. Button: **For Labels: Get an ISRC Prefix →**
- For Platforms:** You can learn about appointment and operation as an ISRC Manager here. Button: **For Platforms: Manager Application →**

Az első opció a térítésköteles ISRC kód igénylés: 15 Font a szolgáltatás értéke melyért cserébe 30 creditet kap az igénylő. A creditek ISRC kódokra válthatók, melyeket azonnal megkap a díjfizető igénylő. Emellett feltöltött metaadatokkal bekerülhetnek művei a nemzetközi adatbázisba. Ez annak az igénylőnek lehet hasznos, aki művenként szeretne ISRC kódot igényelni, illetve saját munkásságát nemzetközi nyilvántartásban rögzítené.

[Self-Releasing Artists : Assign ISRC Online →](#)

A második opciót, a független kiadók, magánszemélyek, illetve a szerzői kiadás esetén kell választani.

1. Az első oldalon választjuk ki, hogy hangfelvételi kiadóként igényeljük meg az ISRC kódot.

2. Második lépésként a kezdéshez, ki kell választanunk a területet: Hungary. Ezután a megfelelő ISRC-ügynökséghez fog irányítani. A Select gombra és a Yes gombra kattintva tudunk tovább haladni.

Apply

Select your territory to begin. You will be directed to the appropriate ISRC Agency.

Hungary

Select

Do you own the rights in recordings and wish to assign ISRC to these?

Yes No

3. Utolsó lépésként már csak az általunk képviselt kiadó vagy szervezet adatait kell megadnunk. Szerzői kiadás esetén ez a saját adatainkat jelenti. Az adatok pontos kitöltése elengedhetetlen, ezért mielőtt neki látunk mindenképpen olvassuk el alaposan az alábbi előre kitöltött táblázatot. Amint megvagyunk a kitöltéssel már csak a sorok alatt található négyzetet kell bepíálnunk és ezzel nyilatkozunk arról, hogy az általunk megadott adatok helyesek. Végül pedig a „Submit” azaz a Benyújt gombra kell kattintanunk. Mielőtt ezt megtennénk, mindenképp győződjünk meg az adatok helyességéről.

Apply now for an ISRC code

Title *	First Name *	Last Name *
Mr	János	Példa
Business Name or Artist Name *		
Példa Kft. vagy Példa János		
Street name *	Building name or number *	Further address info
Példa utca	1	Further address info
Postcode *	City *	Country *
1234	Budapest	Hungary
Mobile/Cell Number	Telephone Number	
0036301234567	003645555666	
Email *	Website	
proba@gmail.com	Website	
Additional information		
Additional Information		
☒ By clicking "Submit" I acknowledge the Terms & Conditions and the Privacy Policy *		
<input type="button" value="✓ Submit"/> <input type="button" value="✗ Cancel"/>		

6. Az ISRC igénylő folyamat ezzel befejeződött. A folyamat befejeztével megjelenik egy tájékoztató, melyben az IFPI jelzi, hogy 1-2 munkanapon belül megküldi a megadott e-mailcímre a kiadott ISRC kódtartományt.

Hogyan tovább?

Amint megérkezik az IFPI által kiosztott ISRC tartomány, már csak annyi teendőnk maradt, hogy a kiadni kívánt hangfelvételekhez a megkapott kódtartományból a korábbiakban („*Hogyan kell ISRC kódot rendelni saját felvételeinkre*” c. részben) leírtak szerint ISRC kódot rendelünk. És, ami az egyik legfontosabb, hogy a jövőben egy-egy szerzemény egy bizonyos hangfelvételének azonosítására ezt az ISRC kódot használjuk.

Még egy kérdés tisztázásra szorul: Mi a teendő, ha már egy elkészült hangfelvételt szeretne valaki újra kiadni? Ez esetben a hangfelvétel jogtulajdonosától kell kérni a szerzemény hangfelvételének ISRC kódját. A hangfelvétel jogtulajdonosától a szerzői jogi törvény értelmében egyébként is engedélyt kell kérni a hangfelvétel többszörözésére, terjesztésére vagy annak a nyilvánosság felé történő közvetítésére.

Kapcsolat

Artisjus- Magánmásolási és Mechanikai Osztály

Mészáros Erzsébet

Tel.: (1) 488-2664

e-mail: hfkiasdas@artisjus.com